

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Perrexit in monten Oliueti. In tribus præsertim occasionibus orauit Christus docens nos in iisdem orare similiter: prima est negotij grauioris occasio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

fessarij, Deique Ministri semper in suo famulatu progrediuntur, & suo satisfaciunt officio, nec revertantur sine ob lacra, aut humanum respectum, aut quidvis aliud. Porro ibant & revertentur, quia circulum continuum perficiebant de Deo ad homines & de hominibus ad Deum. Ibant ad Deum per orationem & contemplationem, coram divina Maiestate cum suis aliena peccata deplorantes, solliciti qua ratione suam optime componant vitam divino gloria speculo expositi, vires ac spiritum refucentes ex rerum meditatione celestium; ad populum autem revertentur, illam admonendo, hunc adhortando, ignorantem docendo, merentem consolando, pauperique succurrendo.

X.
De hoc commen-
datur D. Paulus.
Philipp. c.
3. 13.
2. Cor. 5.
13.

Quam perfecte hoc exequatur Aposto-
lus qui tantus inter Deum hominemque fuit
mediator D. Paulus, qui ex una parte,
ex quo cepit hoc munere fungi, numquam
substitit nec est reversus, sed semper ante
faciem suam gradiebatur: *Ego vero, que
retro sunt, oblitiscens, ad ea veroque sunt
priora, extendens meipsum ad destinatum
persequor ad bravium superax vocationis Dei.*
Semper coram me progredior & novo Spiri-
tu, viribusque hoc in ministerio renouatis an-
tecurro ad id, ad quod me Dei movet insti-
gatque Spiritus. Ex altera parte considerate
hect inquit D. Gregor, quod ipse decla-
rat, totum hoc suum fuisse exercitium: *Ibant
& revertentur. Sicut mente excedimus Deo,
sue sobrii sumus vobis.* Hoc agimus, modo
ascendimus, & spiritum super omnia creata in
contemplatione divinorum meritemus, & nos
iplos coram suprema illa sistimus maiesta-
te, eorum omnium, que in mundo sunt im-
memores; modo ad vos revertimur ea
tractando, que vobis vestraque saluti conue-
niunt.

XI.
Similiter
& Moy-
ses.

Attende (monet D. Greg.) quale fuerit
exercitium illius mediatoris veteris testa-
menti Moyse, quod totum, non erat nisi per-
petuus circulus de Deo ad populum & de po-
pulo ad Deum. Illum intueri, qualiter sece-
dat ad tabernaculum acturus cum Deo, paulo
post vero ex eo decedat, & ad populum rever-
tatur. Quodam tempore solus cum Deo mon-
tis ascendat fastigium, demissa turba tumultu-
oque populari; alio vero descendat & in me-
dia veretur turba multitudinis. Nunc con-

fugit ad Deum legem accepturus diuinam, po-
puloque promulgandam; coram eo eisdem
peccata deslet, supplicat, & intercedit: mo-
do descendit legis tabulas deferens, ut sol
illustris, exhortans, erudiens, singulosque
preparans pro rei convenientia: *Moyse (ver-
ba sunt D. Greg.) crebro tabernaculum in-
trat & exiit, & qui intus contemplationem
puit, foris infirmantium negotij orgetur.
intus Dei arcana considerat, foris opera car-
nalia portat.* Hoc idem est exercitium, quod
Evangelista nobis digito monstrat in Christo
noui Testamenti mediatore, quod scilicet
in octu in montem secederet oratoris oliuorum:
Vbi frequenter Iesus conuenerat. Coram aeterno
suo Patre prostratus; elucescente vero die
ad populum revertentur, predicaturus, infir-
mos, curaturus afflicto solaturus, inopes adiu-
turus. Singulariter autem voluit Dominus
instruere predicatores, ut intelligant, quod
locus ex quo ad predicandum alijs prodire
debent, mons est orationis: nolum etenim
ministerium ita indiget, atque illud oratio-
nis subsidio, prout asserit D. Aug. notatque
Spiritus Sanctus verbis mirum in modum
mysteriosis: *duo declarans Evangelico Pradi-
catori summopere necessaria: primum diligen-
tium: alterum Oratio feruentissima: Sapientiam
omnium antiquorum exquiret sapiens, & Eccl. 1.
in Prophetis vacabis. Narrationem virorum
nominatorum conseruabit, & in versutia pa-
radis arum simul introibit.* En tibi additum
quo sacris incumbas libris Sanctorumque
Doctorum scriptis evolueris: *Aperiet ut
suum in oratione; & pro delictis suis deprecatur
Eccl. habes hic orationem. Duobus his
positis fundamentis, quam concionibus
suis referet, declarat veritatem: Ipse tam-
quam imbres mittit eloquia sapientie sue. De
quibus alijs ex professo.*

S. 5. Perrexit in montem Oliueti in
tribus praesertim de causis aut Chri-
stus: docens nos in istam orare simili-
ter: prima est negotij grauioris occasio.

Perrexit Iesus in montem Oliueti. Pernox
moros est Christus in oratione ad mon-
tem Oliueti & diluculo redijt in templum.
Necillas Saluator frustra fecit actiones nec
illas

Lib.
Dial.
1.
Cur
Chri-
stus
reverti
Ipsi.
10.

D. Greg.
18. 2.
XII.
Duo con-
tingunt
oratio
studium
Lph. 11.
dicitur
sua.

Lur.
1.
Gra-
16.
Ab-
18.
P. 3.
P. 1.
P. 1.

In
par-
tite
cal-
ora-
pra-
ter-
Lu-

illas Saluator frustra fecit actiones, nec illas
sineratione scripsit Evangelista, sed vt nostræ
seruient instructioni: cum & pueris nota sit D.

*suos & elegit duodecim ex ipsis, quos & aposto-
los nominauit. Hac de causa reor Evangelii
scam Lucam dixisse: Quos per Spiritum Sanctum
elegit.*

*Ch. I. Gregorius regula. Omnis Christi actio, nostra
est instructio, quam planè mirandam nobis
participit in orando: sic namque coram om-
nibus orauit vt videret omnes illum orantem
conspicerent, imo aliquoties ipsam intelligeret
eius orationem. Querit D. August. cur Christus
orare videret: cum de illo prædictum esse no-*

*Secunda: dolorosa passionis horâ iam im-
minere, priusquam illam in se susciperet, ad
orationem confugit, quam non semel, sed tertio
reperijt, Patri supplicans, si possibile foret,
transiret ab eo calix passionis amarissimus, nec
illum ipse biberet, idque tanto Spiritus feruore,
constant que perseverantia, vt quanto minus
Pater potius annuebat, tanto feruentius in
oratione persisteret, tanta vi mentis, vt de eo
scribat Evangelista Lucas. *Fallus in Agonia pro-
lixius orabat, & factus est sudor eius, sicut gutta
sanguinis decurrentis in terram.**

*verimus: Voluntas Domini in manu eius dirigitur.
Deique potentiam pro beneplacito dirigeret; &
cum orare decreuisset, cur spectantibus Discipu-
lis oraret, & lapsus eum audientibus: cum ipse
nobis consiliam dedisset, vt nostris orationibus
locum quæreremus additorem. Non ex necessi-
tate Saluator orabat sed vt nobis orandi for-
mulam prælegeret: *Poteras Dominus noster* (sic*

*Tertia quam hodie habemus: etenim præno-
rat, quod cum esset Iudicem electuri in causa
cum grauissima, tum difficillima, quâlibet ex
parte eam deuoiret, & in cuius fauorem profer-
ret ipse sententiam, vt dicemus. Præuius ad æter-
nam recurrit Patrem excitatâ adeo & longâ
oratione vt totam in ea transigat noctem donec
hora elucescat ad locum eundi vbi serenda erat
sententia, causa finienda, iudiciumque termi-
nandum. Instruit nos, licet oratio & ad Deum
recurrit adeo debeat esse continuus, vt respira-
tio, quo medio orationis dona diuinam que spi-
ritum in nostram salutem attrahamus: quod ni-
hilominus in tribus feruentior esse debeat oc-
casionibus.*

*D. AVG. Tracl. 104. in
Joan post
ord.
Tom. 3.*

*Prima in ijs qua se nobis offerunt agenda: 2.
nempe dum mulier eliganda matrimonio, graue
negotium amplectendum, processus inchoan-
dus, vitæ status eligendus, exercitia definienda
quibus occuperis: *Aduertis* (sic monet D. Am-
brof.) *quid te facere oporteat cum aliquod offi-
cium pietatis adoraris quando Christus electurus
Apostolo, prius orat.* Electurus Christus Apосто-
lus, prius recurrit ad orationem, cum ita sit,
quod licet illâ non præmissâ nominasset Apo-
stolos, errare non potuisset: erat enim ipsa ca-
lestis Patris sapientia, subiecta uerberat eorum,
que corda penetrabat, vnde ipse ait. *Ego scio quos
elegerim, Quid tibi agendum est, dum eligere
proponis mulierem, tu verò maritum, cum nec
illam intimè cognoscas, nec eius sint tibi per-
spectæ conditiones, nec detectæ, quibus te ex-
ponis occasiones. Hæc vna præ ceteris ratio mo-
uebat Theophrastum concludendi: virum sapien-
tem dedecere nuptias. Ita D. Hieron. Quid tibi
facere conuenit eâ in occasione, qua quidquid
elegeris**

*Luc. 11. 28. & nunquam desicere. Hoc necesse est anima sit
fidelis exercitium, que se sponsam Christi esse
gloriat, vt in illi oculos indefinenter reflectat:
hoc namque illi in prima præcepit muliere, dū
huic sic ait: *Ad virum conuersio tua.* Et quid hoc
tantum vt incessanter nostros ad illum dirigamus
oculos, à quo dependemus, nobisque defecen-
dere debet, quidquid nobis opus est ad vitæ con-
seruationem. *In ipso viuimus, & sumus*
Excellebat in hoc David, qui de ipso sic testator:
*Oculi mei semper ad Dominum. Leuauit oculos
meos in montes vnde venit auxilium mihi. Ad
te leuauit oculos meos, qui habitas in caelis. Ecce
sicut oculi seruorum in manibus dominorum
suorum, & sicut oculi ancille in manibus Domina
sua ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum
et c.**

*II. Licet hoc ita sit, singulariter tamen in tribus
occasionibus Christus feruenter orasse reperi-
tur. Prima, quando electurus erat Apostolos,
fidelissimos sibi socios amicosque integri-
mos: quod cum aggregaretur (sic ait Enange-
lista Lucas) *Exijt Iesus in montem solus orare,
& erat pernoctans in oratione Dei. Oriente
solis surgens ab oratione: Venerunt Discipulos
Hieron. Bapt. de Lanuza Tom. 11.**

*In tribus
particula
rur occa-
sionibus
oratio
præmit-
tenda,
Luc. 6. 12.*

AA. c. r. 2

Luc. 22

III.

Primæ

D. AMER

In c. 6

Luc.

Tom. 3.

Joan c. 13

18.

Lib. 2. ed

tenius.

versus 6.

nem.

legeris tibi futurum est quieti aut inquieti perdetur aut tranquillitati, aut totius vite turbationi, in qua tot tantique communiter committuntur errores: ad Deum recurre cum Eliezer dnm mittitur vxorem electurus Isaac filio Abraham Domini filii: nullus etenim ignorat illud Spiritus S. axioma: *Pars bona mulier bona: in parte iumentum Deum dabitur viro profectus bonis.* Quod si parentes dare diuitias poterint, soli diuina misericordiae tribuenda vxoris bonae concessio: *Domus & diuitia dantur a parentibus, a Domino autem proprius vxor prudens.*

Procellum itemque meditari: huius res dubius, si hinc illumue statim amplectaris: Si opus hoc aut aliud illi contrarium sis aggressurus: Deum consule ipse te collustrat: aliquoties prius in oratione secedens diuinae te sisse praesentiae, supplica, potentia sua manu tuam roboret infirmitatem: vt orationes tuae orationes sint salutis, tamque feliciter directae, quam olim sagittae, quae de manibus regis Iosae emitebantur, dum illis superponit manus suas Vates Elieus. An concludendum est tibi filij filique matrimonium? perpende diligenter quod ex praesenti in hoc negotio conclusionem, tua pendeat vitae tranquillitas: saepe namque quod oculis exterioribus & superficialiter videtur conducere, tunc postmodum saluti, ac quieti conuincitur esse perniciosum: Iuxta illud quod die Iouis diximus, Prius Deum inuoca, & in terram prostratus cum puif imo rege Iosaphat inclama: *Cum ignorem, quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, vt oculos nostros dirigamus ad te.* Num tibi, vir clarissime itudius vacandum, vt causam dissoluas obsecris immani? Precare Deum tanta tibi infundat scientia, qua parti faueas maioris momenti, & in oratione coram illo demissus, has illi cum Dauid offerre preces: *Emitte lucem tuam & veritatem tuam.* Num cogitas mentare littem, ambire dignitatem, sectari commercia: primum tuum sit Deus refugium, diuinis eius manibus tuas confide praetensiones, eas ipse dirigat ipse deducat itinera, ipse navigationis tuae lapis sit aquilonaris, Sanctorum tibi conecilia patrocinium, sacerdotum in sacro poposce suffragium attameo pra caeteris eius, quae ceteris praemi in hocolorum reginae, virginisque Matris postules intercessionibus adiuuari.

Hoc iustorum est exercitium, vt notat Salomon: *Iustus cor suum tradet ad vigilandum diluculo, ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione, & pro delictis suis deprecabitur.* Omnia haec verba perpende: *Iustus cor suum tradet &c.* Quid sibi vult illud *Diluculo*? Aut omnia diligenter, studioserita Dauid: *Mane ad iugum tibi.* Tam, festine cor eius euigilabat vt altissimum deprecaretur vt dum vigilas & qui custodias obtemperabant, ad illum accederent, illum iam experefactum, & coram Deo prostratum in oratione reperirent: *Antispuerunt vigilas oculi mei.* Quid inde boni? *Et ipse diriget consilium eius.* Deus illi auxiliabitur, diriget consilia, touchit negotia, rationes excitabit, vt proficiant & optatum habeant. cuncta eius studia successum.

Ni fallor, in memoriam nobis reuocet Spiritus sanctus historiam iacob quam ex industria & proposito conuenienter expendi D. Chrysostomus. Quam primum praeclarus ille Patriarcha iacob intellexit filium suum ioseph quem multo annis, vt mortuum irremediabilibus lacrimis desiderat, adhuc viuere superstitem, & in Aegypto pro Regis officio honorari. *Remittit spiritus eius.* Hoc ait D. Chrysostomus iustitiam quam infundere luminari iam deficienti, quo flamma suscitatur lecidissima: atque senex: Si viuist adhuc superstes filius, quid ultra desiderem? Illi ioseph munera mittit plurima, rogatque instanter, descendat in Aegyptum ubi regi clasum moderabatur, ne dubitaret, sibi filius, argentis, & gregibus nihil defuturum in terra namque Chanaan, ubi morabatur necessario praefame deficerent. Hic Patriarchae plurimae difficultates occurrunt: qua ratione terram illam descenderet, in qua Patres sui Isaac & Abraham vixerant, cum iam annis grauidus inceptus, ellet quo locum & habitationem omnino mutaret, & quis modus vt fili sui ac posterit inter Aegyptios degerent imperturbati. Veres ex animi succedat sententia, Deum implorat, atque ad celebrem illum accedit patrum iuramenti, nec non altare quod erectum adhuc videbatur, ab avo suo Abraham Deo dedicatum, quando scedus percussit cum Abimelec, hostiam immolat, diuinumque rogat subsidium.

Haec hic D. Ambrosius, ad illa verba: *Remittit spiritus eius.* *Profectus Israel cum omnibus, quae habebat venit ad patrem iuramenti.* & *immolauit hostiam Deo patris sui Isaac.* Et tibi inquit celeste sacramentum illis verbis inclusum *Eleanas se Israel.* Que non tam

orations. & pro delictis suis deprecabitur. Omnia haec verba perpende: Iustus cor suum tradet &c. Quid sibi vult illud Diluculo? Aut omnia diligenter, studioserita Dauid: Mane ad iugum tibi. Tam, festine cor eius euigilabat vt altissimum deprecaretur vt dum vigilas & qui custodias obtemperabant, ad illum accederent, illum iam experefactum, & coram Deo prostratum in oratione reperirent: Antispuerunt vigilas oculi mei. Quid inde boni? Et ipse diriget consilium eius. Deus illi auxiliabitur, diriget consilia, touchit negotia, rationes excitabit, vt proficiant & optatum habeant. cuncta eius studia successum.

Ni fallor, in memoriam nobis reuocet Spiritus sanctus historiam iacob quam ex industria & proposito conuenienter expendi D. Chrysostomus. Quam primum praeclarus ille Patriarcha iacob intellexit filium suum ioseph quem multo annis, vt mortuum irremediabilibus lacrimis desiderat, adhuc viuere superstitem, & in Aegypto pro Regis officio honorari. Remittit spiritus eius. Hoc ait D. Chrysostomus iustitiam quam infundere luminari iam deficienti, quo flamma suscitatur lecidissima: atque senex: Si viuist adhuc superstes filius, quid ultra desiderem? Illi ioseph munera mittit plurima, rogatque instanter, descendat in Aegyptum ubi regi clasum moderabatur, ne dubitaret, sibi filius, argentis, & gregibus nihil defuturum in terra namque Chanaan, ubi morabatur necessario praefame deficerent. Hic Patriarchae plurimae difficultates occurrunt: qua ratione terram illam descenderet, in qua Patres sui Isaac & Abraham vixerant, cum iam annis grauidus inceptus, ellet quo locum & habitationem omnino mutaret, & quis modus vt fili sui ac posterit inter Aegyptios degerent imperturbati. Veres ex animi succedat sententia, Deum implorat, atque ad celebrem illum accedit patrum iuramenti, nec non altare quod erectum adhuc videbatur, ab avo suo Abraham Deo dedicatum, quando scedus percussit cum Abimelec, hostiam immolat, diuinumque rogat subsidium.

Haec hic D. Ambrosius, ad illa verba: Remittit spiritus eius. Profectus Israel cum omnibus, quae habebat venit ad patrem iuramenti. & immolauit hostiam Deo patris sui Isaac. Et tibi inquit celeste sacramentum illis verbis inclusum Eleanas se Israel. Que non tam

Eccl. 6. 16
113
Prou. 6.
9. 14. 15
4. Reg. 6.
33.
2. Par. 6.
20. 12.
Ipsa. 42. 3
10.
Eccl. 6. 33
6.

W
W

VI.
Nec non
Saulis &
Davidis.

de corporis quam se spiritus intelligenda sunt
 eleuatione. q. d. Quam primum iacob statuit
 cum liberis omnibus & armentis proficisci in
 Egyptum, quod tunc incertis exonebatur
 eventibus, animum & cogitationem in Deum
 erexit, certum vepote refugium, vt deprecatus
 inspiraret illi, quod maxime conducebat, quod
 resoueret id, quod prudentissimè factum esse
 nemo dubitaret. Hoc etenim iustus proprium
 est in rebus maioris momenti quod primum
 suas in Deum eleuent cogitationes auxiliu diu-
 num ad felicem inuocent determinationem, &
 hoc spiritus sanctus his vt bis indicat: *Iustus
 cor suum statuet ad vigilandum diluculo*: nam
 verbum illud *Diluculo*, non tam temporis
 auroram, quam primam & anticipatam indi-
 cat actionem: hoc est, ante omnia. De hoc lau-
 datur iacob, qui vt opus a Deo consequeretur,
 non vnâ sed plures victimas immolauit:
Mañatis vilissimis
 Optimus & securus procedendi modus ex iudi-
 cio D. Ambr. prius atollit cor, animam, & in-
 tellectum ad Deum terrena cuncta despiciens &
 omnia visibilia transcendens, deinde sacrifi-
 cio Deo consecrat: *Prius se eleuauit postea immo-
 lauit: illo enim hanc immolat, qui cogitationem
 diuinitatis inuestigauerit*. Viden quam mature
 procederit iacob, cum inuocantem illi Deus ad-
 sit, tamque animet ad profectiorem ac dicat
 illud iter intrepidus suscipiat, & sum illi fauo-
 re spondeat, quod ex eo itinere evadat illustrior.
 illum semel & bis vocat: *iacob, iacob*. Quis tu?
 Deus ego *Ego sum fortissimus Deus Patris tui, meli-
 timere sed descende in Egyptum, & quia in gentē
 magnam faciam te ibi*. Miratur hoc facinus D.
 Chryostom, & expensit omnibus rationibus,
 sic non alloquitur. Num facinus iacob attēditis?
 Num Dei responsum audistis, & vidistis axi-
 lium? *Hæc audientes discamus quando quid fa-
 tur vel negotium aliquod capturi, vel peregrini-
 nationem suscipiuri sumus, vt offeramus Domino
 sacrificium precum, & eius adiutoriu inuocemus:
 ut sic institutum aggrediamur imitates illorum
 iustorum pietatem*. Hac sollicitudine non pigri
 iusti sua negotia dirigebant, vnde & optatum
 semper finem allequebantur: Quam omnia tibi
 ex animi sententia profuissent, si illis vt primi-
 ecium, & prologum, feruentem premitteret or-
 rationem peccata confessionibus expiaret, deo-
 te communicaret, liberales essentiales etiam o-
 syuas, pias perorantes, stationes sanctorumque
 pollices tibi suffragia.

Contemplare duos illos israelis primos Re-
 ges, quos D. Aug. toties inter se confert: Saulē
 & David, ambo reges, ambo ab eodem electi
 Deo, ambo diuina sua gratia ad regiam erecti
 celsitudinem, ambo ab vno eodemque propheta
 reges consecrati. Illos attende, quisque pro sua
 parte negotium orditur arduum, difficillimum
 nempe prælium, idque viribus inæqualibus:
 David in valle & torrente Besor iuxta ciuita-
 tem siceleg contra Amalecitas, tanto copia-
 rum instructos numero vt de eis referat sacra
 pagina: *Disiunbebant super faciem uniuersa ter-
 ra*. Ipse verò parua manu, hostibus inferior. Eo-
 dem tempore eademque tempestate, suum quoque
 Rex gaul aggreditur bellum in montibus Gel-
 boë exercitu instructus, quò nullus in israel
 illustrior cui tota militabat florentissima nobi-
 litas & manus viresque conferebant potentissi-
 mi pariter & validissimi, quique milite, patta
 nihilominus sua foris legione David illustrissi-
 ma refert de hoste potentissimo victoriâ, cuius
 militum numerus omnem superabat numerum,
 ex suis ne vno quidem desiderato, deletis om-
 ninò suisque Amalecitis, quorum cum tantus
 esset numerus, vix quadringenti fuga elapsi
 mortem evaserunt; ipse verò David spoliis &
 manubiis diues victor redit gloriosus. Quid Saul
 ignominiosè caditur, turpiter profligatur, & ad
 interuocionem deletur exercitus, ipse, filij, tota
 nobilitas, super mores Gelboë miserè & in-
 feliciter omnium cadavera prosternuntur.
 Quid causæ? Non hanc sicut spiritus S. indicat
 enim, quòd David ante prælij congressum ad
 orationem confugerit, coram Deo, suas illi ob-
 tulerit cogitationes, desideria, voraque propo-
 suerit, diuine quidquid animo conceperat ex
 toto remittens voluntati, suasque cum illo com-
 municans intentiones: etenim antequam in
 acie copias educeret, per sacerdotē Achimelech
 tanquā sequestrum *Consuluit David Dominum*.
 Porro Saul necum de hoc non commendatur,
 sed insuper consilium sumpsit, remanere eam
 muliere incantatrice, quocirca tam infelici
 Marte confligit, vt totalem incurrit corporis
 animaque perditionem. Ipse spiritus S. hoc sig-
 nificat, qui referens de David quod ante con-
 gressum cum hoste Deum in oratione consulde-
 rit: *d Saul sic ait: Mortuus est Saul & cetero quod
 consuluerit Psychonissâ, nec sperauerit in Domino
 propter quod interfecit eum*. Eam igitur dicimus
 esse rationē, ob qua in istro eventu tota nego-
 tia huiusmodi. Mulier quâ filio quoque consule-
 gili.

I. g. 6.
30. 16.

I. Reg. 30.
8.

I. Paral.
10. 13.

gisti, tuæ carnis est voluptatis; illa quam tibi summo futuram sperabas commodo in tuam vertitur misera perditionem; negotium quod suscepisti tuam conterit familiam; illa lis quam domui tuæ sperabas fore proficuum, eisdemque sollicitum, ipsa est contra quæ illam à fundamentis eradicat. Nec hoc mireris: prima namque & vltima hæc tua est sollicitudo ut cum amicis, & parentibus tuas communices intentiones cum quibus, velut cum hominibus, mille subiceris erroribus; nec recordatus Dei fuisti nec ad illum recurrere vel semel cogitasti exposcullans tuas ipse dirigeret actiones. Quid conquereris, quod in faustè tibi successerit matrimonium, causæ contentio, & quod manibus conclusum arbitraris, in maximam tibi ceciderit detrimentum? Audi Spiritum S. sæpè sapius, quid tibi sit agendum, inculcantem. *In omnibus viis tuis cogita illum. & ipse diriget gressus tuos. Reuela Domino opera tua & dirigentur cogitationes tuæ.*

Prou. 3. 6. Prou. 16. 3.

§. 4. Secundò orauit tempore passionis: est oratio remedium quò laboribus, pœnisq; liberemur.

II.

Secundò: cum Domino ora, quando labores ingruere tibi videris, Deum deprecatus, ut te his saluum eripiat. Num te febris vexat acutior? Num infima premit inopia? Num graue affligit infortunium? Num ad extremas redactus angustias ob tibi litem ab aliis intentatam? In oratione tuum sit ad Deum refugium. In oratione Christus ad Patrem recurrit, quando iam imminetibus sua passionis angustias acerbissime torquebatur, atque in eâ tertio perseuerat, ab his liberari postulans, cumque nosset quod petitis Pater non annuisset, non idè ab oratione desisit, quinimò intellecta per Angelum vltima resolutione, ex quâ nouerat sibi certò moriendum, tantò cepit orare seruentius, quantò mortis angustias orciabatur acerbius *Factus in agoniam, prolixius orabat.* Ut hinc additas (inquit D. Hieron.) ad Deum tuis in tribulationibus recurrere, fiducia plenus, te ab illis fore liberandum, ab illo defendendum quo minus, quas times in te ruant calamitates, siue ab illis eripiendum: quando te vel maximè angustabunt ad Deum confuge, coram illo prostratus, in-

Zuc. 22. 43. Lib. 2. c. 17. tra Pelag.

tegra voluntatis tuæ resignatione sic precare; *Pater si fieri potest, transeat à me calix iste: ueruntamen non mea; sea tua uoluntas fiat.*

Quam bene nobis huius Theoriz proponit praxim ille, qui tam sapienter cum Deo conuerat agere, qualiter David! Dico uobis Rex sanctissime, num passus es tribulationes? Innumerabiles. *Circumdederunt me mala, quorum non est numerus.* Hinc inimici, illic filius mentique populus refractarius; nunc mihi deest sanitas ut ad extremam tendam lineam; modò plures in nominis mei proferuntur testes ignominiam: illac me persequuntur infideles, hæc in me conspirant perituri, qui tenebantur mihi esse fidelissimi. Quod tibi remedium? Quale præsidium? *Oratio. In die tribulationis meæ Deum exquisiui, manibus meis nocte contra eum.* Illo die, quò me grauior uirgeba afflicto, molestior atterebat infirmitas, maioribus curarum premebat angustias, & innumeris torquebat circumquaque calamitatibus, serio & ex toto corde ad Dominum cum tribulater clamauit. Hoc quippe significat *Manibus meis;* Domine non te dimittam, nisi faueris mihi: Domine à clamore & lachrymis nullatenus desistam, nisi leuamen animæ præstiteris. Lucem illam Iacob toti mundo notissimam spectat, qui periculum sibi præcauens, ex fratre presentissimum, pernox in oratione perseuerat, & usque mane cum Angelo fortissimè eolluctatur, qui uices uoce quæ Dei supplebat, dicens: *Non dimittam te nisi benedixeris mihi.* Hoc agebat Iacob, inquit David. *Nocte contra eum.* Et sic Iacob solutus liberque ab omnibus cingebatur, grauissimis euasit periculis, ita & ego. *Non sum deceptus.* Hic milles inter homines ab hominibus deciperis: cretam contingit, ut ille innumera tibi promissa iurauerit, alter oblationes fecerit inuoluitas; cum autem te caesus preserit inopinatus & sinister, terga tibi vertunt (a) varias obtrudunt impossibilitatis excusationes, atque: *verè deceptus sum, ille fidem mihi fecellit.* Agendo cum Deo qui tibi promisit si in die tribulationis uia fide, speque securâ supplex ad illum recurreris, quod tibi non deerit, ne timueris, non decipieris.

Circumdabant D. Augustinum in sua conuersionis exordio ipso teste afflictiones innumeræ, ut intumescerent aquarum fluctus in quibus

Mat. 19. 33. Dicit in tribulatione occurrit ad Deum. Ps. 39. 21. Ps. 76. 1. 4. R. 10. II. Marc. 16. II. Vani ed. homin. Se. Iulian. per eum orilla. D. 176. I. 8. C. 1. 1. 2. 6. quibus